

УДК 378.147.88 : 371.385.5 : [371.311]

КОВАЛЕНКО Наталія Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки,

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

e-mail: NatalyaKovalenko@i.ua

СТУДЕНТСЬКЕ ПЕДАГОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: ПРОЕКТНО-ТРЕНІНГОВИЙ ПІДХІД

У статті проаналізовано методику організації студентського педагогічного дослідження у рамках проектно-тренінгового підходу. Розкрито сутність дослідницької компетентності майбутнього вчителя та її складових. Описано систему тренінг-консультацій, їх структуру, обґрунтовано сутність структурованих вправ та наведено приклад заняття.

Ключові слова: професійна педагогічна підготовка, проектно-тренінговий підхід, дослідницька компетентність майбутнього вчителя, студентське педагогічне дослідження, курсова робота, тренінг-консультація, навчальний проект.

Сучасне інформаційне суспільство визначає нові підходи до наукових досліджень. Відкриті інформаційні ресурси, бібліотеки повнотекстових документів, віртуальні довідки вносять особливості в проведення наукових педагогічних пошуків, розширюючи можливості ґрунтовного дослідження та закладаючи молодим дослідникам ризики некоректного використання матеріалів, компіювання без аналізу.

Тому у організації курсового педагогічного дослідження, становленні наукової культури майбутнього вчителя виникає необхідність: створення творчого середовища наукового індивідуально-групового пошуку задля стимулювання прагнення учасників самостійно досліджувати, генерувати ідеї; забезпечення систематично організованого покрокового засвоєння методологічних знань та формування відповідних умінь, що стане підґрунтям самостійності дослідження; комплексного формування науково-методологічної та інформаційно-пошукової складових дослідницької компетентності майбутнього вчителя; розроблення системи критеріїв оцінювання, які відображають пріоритети і відповідно спрямовують діяльність студентів.

Аналіз останніх досліджень. Методологічні основи вищої педагогічної освіти висвітлено у дослідженнях А. Алексюка, В. Бондаря, С. Вітвіцької, О. Дубасенюк, І. Зязюна, М. Євтуха, Г. Іванюк, В. Кан-Каліка, Л. Кондрашової, В. Лугового, О. Пехоти, С. Сисоєвої, А. Троцько та інших.

Проблему розвитку дослідницьких умінь майбутніх учителів вивчали такі науковці, як С. Балашова, В. Борисов [1], В. Загвязинский [2], М. Фалько, Т. Шамова, О. Чашечникова [3]. Дослідницька компетентність, як ключова у системі професійної компетентності вчителя

розглядається дослідниками (В. Болотовим, І. Зимню, А. Хуторським та ін.). Філософські аспекти, завдання, форми, особливості організації науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах подані у працях В. Андрущенко, С. Гончаренко, Н. Дем'яненко, Г. Кловак, О. Крушельницької, В. Курила, Н. Пузирьової.

Аналіз наведених досліджень дає підстави для висновування, про те, що у педагогічній літературі описані особливості організації різних форм науково-дослідної роботи студентів, подані рекомендації до організації роботи студентів, розроблені критерії оцінювання освітніх результатів. Проте недостатньо дослідженим залишається вивчення педагогічного потенціалу тренінгових форм організації наукового пошуку майбутніх вчителів з педагогічної проблематики у системі науково-дослідної роботи. Виходячи з цього, ставимо за **мету** дослідити ефективність проектно-тренінгового підходу до організації та проведення студентського наукового дослідження, обґрунтувати необхідність пошуку нових, модернізації існуючих форм організації курсового дослідження у вищій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчальна дисципліна «Педагогіка» є підґрунтям професійної підготовки майбутніх вчителів, яка у своїх завданнях забезпечує реалізацію тісно взаємопов'язаних складових педагогічного процесу: теоретичної, практичної, науково-дослідної та самостійної роботи студентів. Науково-дослідна складова професійної педагогічної підготовки майбутніх вчителів покликана забезпечити обґрунтоване впровадження молодими вчителями педагогічних інновацій у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів, формування їх дослідницької компетентності.

Під дослідницькою компетентністю, А.А. Сбруєва, розуміє систему знань і вмінь у галузі методології та методики наукового дослідження; готовність до здійснення дослідження в певній галузі знань, систему моральних цінностей науковця [4, с. 166].

Готовність майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності Г.Т. Кловак визначає як фахову компетентність, яку характеризують сукупність взаємопов'язаних сутнісних орієнтацій, дослідницьких знань, умінь, навичок і досвіду роботи, потрібних для здійснення успішної педагогічної діяльності в умовах особистісно орієнтованого навчання і виховання учнів [5, с. 17].

Отже, *дослідницьку компетентність майбутнього вчителя* розуміємо як здатність та готовність до самостійного творчого розв'язання професійних завдань, пізнання й перетворення педагогічної реальності, продукування нового педагогічного знання на основі сучасних наукових підходів та здобутків педагогічної науки, системи методологічних знань та умінь, застосування наукових методів.

У структурі дослідницької компетентності майбутнього вчителя виокремлюємо наступні складові: *мотиваційно-ціннісна* (дослідницький підхід до професійної діяльності, проведення дослідження з урахуванням системи наукових цінностей, у межах наукової етики та гуманістичного підходу); *стратегічно-прогностична* (продукування задуму дослідження, вміння виділяти протиріччя і формулювати проблему, будувати гіпотезу, передбачати наслідки, співставляти мету і результат, моделювати); *методологічна* (методологічні знання та уміння, обґрунтоване використання наукових методів; *інформаційно-пошукова* (уміння шукати та інтерпретувати інформацію для дослідницьких цілей, збирати й аналізувати фактичні дані, давати їм оцінку, порівнювати, систематизувати, класифікувати, узагальнювати, представляти дослідницькі результати у вигляді моделей, схем, графіків тощо); *продуктивно-популяризаційна* (визначає впровадження результатів у педагогічну діяльність, здатність до створення авторського освітнього продукту, вміння публічно висвітлювати результати дослідження); *комунікативно-корпоративна* (готовність спільно здійснювати дослідження, застосовувати прийоми співпраці).

На другому році навчання важливого значення у формуванні дослідницької компетентності майбутніх вчителів набуває організація курсового дослідження з навчальної дисципліни «Педагогіка». Це перший науковий досвід, тому вимагає ретельної, уважної організації. Однією з продуктивних форм організації курсового педагогічного дослідження

вважаємо тренінг-консультації. Тренінг, як форму організації навчання у вищій школі розглядали такі вчені, як І. Вачков, Л. Новікова [6], К. Фопель, М. Форверг, Т. Яценко [7] та інші.

Проектно-тренінговий підхід до організації курсового дослідження студентів розкривається в системі тренінг-консультацій, які передбачають оволодіння студентами методологічними знаннями, вміннями, груповий науковий пошук та розробку проектів, результатом яких є науковий продукт.

Тренінг-консультацію з організації курсового педагогічного дослідження розглядаємо як форму практичної підготовки студентів, що ґрунтується на системі теоретичних блоків, навчальних вправах, міні-проектах, реалізується в інтерактивній взаємодії, спрямована на створення середовища наукового пошуку, забезпечує оволодіння методологічними знаннями, вміннями та набуття готовності студентів до створення наукового педагогічного продукту.

Під *науковим продуктом курсового дослідження* розуміємо проміжні та кінцеві наукові результати: список використаних джерел, науковий апарат дослідження, категоріальний аналіз базових понять, діагностичну концепцію та відповідний інструментарій отримання фактичного матеріалу, вступ, висновки, методичні розробки, рекомендації, наочні посібники тощо, тези та мультимедійний супровід доповіді, курсову роботу в цілому, які стають метою окремих консультацій та темами проміжних проектів.

Система проміжних наукових продуктів як освітній результат визначає *зміст* занять. Тренінг з написання курсового дослідження складається з семи тренінг-консультацій: 1. Курсова робота з педагогіки. Інформаційний пошук. Список використаних джерел. 2. Науковий апарат дослідження. 3. Структура роботи. Зміст. Вступ. 4. Категоріальний аналіз базових понять. 5. Висновки. Додатки. 6. Оформлення результатів дослідження. 7. Майстер-клас, стаття, тези доповіді, доповідь, мультимедійний супровід доповіді за результатами курсового дослідження. Досвід організації студентського педагогічного дослідження у формі тренінг-консультацій розкрив важливість систематичного їх проведення. На першому тижні варто організувати два заняття кожного дня, потім один раз на тиждень, протягом якого студенти мають змогу виконати самостійні проекти, отримати індивідуальні консультації.

У комплексному формуванні методологічної та інформаційно-пошукової складових дослідницької компетентності майбутнього вчителя важливого значення набуває перше заняття, яке розкриває особливості інформаційного пошуку з педагогічної проблематики та складання списку використаних джерел, розширює знання про достовірні педагогічні інтернет-ресурси.

Структура тренінгового заняття спрямована на забезпечення його цілісності, завершеності, розвиває попередні заняття та закладає підвалини наступних, передбачає отримання результату у динамічній активній груповій взаємодії за наступною логікою: I. Інформаційний блок; II. Практичний блок (пошуковий етап, етап усвідомлення, продуктивний етап); III. Рефлексія. Для студентів-дослідників змістові блоки презентовані наступним чином (рис. 1):

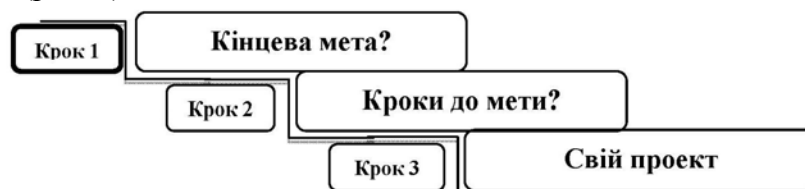

Рис. 1. Змістові блоки у структурі тренінг-консультації

Розглянемо структуру та методику проведення тренінг заняття на прикладі теми другого заняття: «Науковий апарат курсового дослідження», розрахованого на два заняття.

I. Інформаційний блок містить тезисну, схематично подану інформацію з основних положень методології педагогічного дослідження, відповідно до освітніх цілей Б. Блума рівень «знання» (здатність переказувати чи розпізнавати інформацію). Перша частина

заняття - інтерактивна міні-лекція керівника розкриває кінцеву мету, роз'яснює суттєві особливості змісту заняття. Усвідомлення і розуміння студентами мети заняття, важливий етап у досягненні загальної наукової мети, який налаштовує студентів на активну участь у роботі, дисциплінує учасників, допомагає їм зосередитися оволодінні уміннями.

У педагогічному процесі вищої школи поряд з домінуючим вербальним способом організації сприйняття навчальної інформації широко впроваджується. З метою підтримки доповіді тренера навчальна інформація візуалізується. Інтенсифікація досягається завдяки можливостям візуалізації подавати значні обсяги інформації в лаконічній, згорнутій, логічно-структурованій формі. До тренінг-консультацій розроблені структурно-логічні схеми, які студенти отримують в електронні скриньки та за якими працюють на занятті. Підґрунтям у їх розробленні стали дослідження в області когнітивних візуальних засобів конструювання та презентації знань («семантичні фрактали» – логіко-сміслові моделі) (В. Штейнберг); опорні сигнали та конспекти (В. Шаталов); фреймові схеми-опори (Е. Гофман, М. Мінський); проектування дидактичних навігаторів алгоритмізованих навчальних дій (Н. Манько).

II. Практичний блок («кроки до мети») реалізується в системі вправ, які розкривають на практиці теоретичні положення, дозволяють сформувати уміння. Засадничими положеннями у розроблені системи вправ стали: таксономія педагогічних цілей в пізнавальній сфері (Б. Блум), концепція формування орієнтовних основ дії (П. Гальперін).

Педагогічні вправи тренінгу – система структурованих за змістом вправ, вирішення кожної з яких (набуття знань, формування умінь) стає підґрунтям, необхідною умовою ефективного розв'язання наступної, а у своїй сукупності забезпечують здатність та готовність студента до здійснення проекту заняття.

Практичний блок складається з трьох етапів: пошуковий етап, етап усвідомлення, продуктивний етап. Пошуковий етап за таксономією Б. Блума рівень *розуміння*, як здатність зрозуміти, перетворити, інтерпретувати матеріал), передбачає вирішення таких структурованих завдань:

Завдання 1. Проаналізуйте подані в таблиці теми дослідження, їх об'єкти та предмети. Визначте яке поняття ширше: предмет чи об'єкт?

Завдання 2. Перемалюйте схему 1 до конспекту. Позначте на схемі об'єкт. Сформулюйте положення, які описують взаємозалежність предмета і об'єкта.

Завдання 3. Впишіть категорії: тема, об'єкт предмет. Сформулюйте положення, які описують взаємозалежність теми, предмета і об'єкта (Схема 2).

Наступний етап практичного блоку – етап усвідомлення, завдання якого розроблені відповідно до рівня «аналіз» (розділення на суттєві деталі, які не мають ознак цілого, та визначення, як ці частини відносяться до цілого) та «синтез» (здатність комбінувати нове ціле з частин для отримання більш загальної картини) у таксономії освітніх цілей Б. Блума:

Завдання 4. Встановіть відповідність між темою, предметом і об'єктом дослідження за схемою: $T - O - P$, де T – номер теми, O – номер об'єкта, P – номер предмета.

Завдання 5. Знайдіть помилки у формуванні наукового апарату дослідження.

Завдання 6. Прочитайте подані об'єкт та предмет дослідження. Сформулюйте тему дослідження?

Завдання 7. За поданими темами визначте предмет, об'єкт дослідження.

Останнім етапом практичного блоку є *продуктивний етап*, який передбачає перевірку готовності студентів до створення суб'єктивно нового:

Завдання 8. Визначте об'єкт і предмет дослідження за обраною темою курсового дослідження.

Досвід доводить, що чітка алгоритмізація змісту, вправ, дій може стати причиною однотипних результатів. Тому тренінгові форми організації курсового дослідження ґрунтуючись на структурованих вправах, спрямовані на забезпечення творчого середовища наукового індивідуально-групового пошуку.

З метою забезпечення готовності студентів кооперуватися до навчального тренінгової консультації включені традиційні елементи тренінгу: знайомство учасників групи між собою, з керівником (за необхідності); фіксування і діагностика настрою учасників на початок тренінгу; вирівнювання емоційного фону; згуртування групи. Поряд з тим, з метою розвитку уяви, оригінальності, формування самостійності й нестандартності мислення вартим уваги є вправи креативного пошуку. Генерування ідей можливе завдяки методам: «мозковий штурм», метод Е. де Боно «шість капелюхів», метод Дельфі, ТРВЗ тощо.

Наприклад, брейн-штормінг варто організувати у творчих групах, сформованими за спільними науковими інтересами в такий спосіб: кожен з учасників, за чергою озвучує для підгрупи свою тему, залишає картку з надрукованою темою на столі робочої групи. Учасники методом мозкового штурму пропанують ідеї. Автор занотовує наукові перспективи. Тему час від часу варто озвучувати. Учасники змінюються. Автори аналізують пропозиції, обирають найбільш вдалі на їх точку зору, або пропанують власне бачення. У підсумку автори озвучують усій аудиторії та науковому керівнику теми та обрані пропозиції. Можуть бути внесені додаткові пропозиції. Найбільш прогресивного поступу можна досягнути у питаннях: змісту та методики вивчення практики навчально-виховного процесу, збору фактичного матеріалу, виявлення стану реалізації проблеми у практиці, методичних рекомендацій, шляхів змінення, поліпшення ситуації, тобто у концепції другого та третього дослідницького завдання. З метою налаштування на креативний, різнобічний пошук, можливо запропонувати дидактичні ролі для учасників творчих груп (батьки, учні, вчитель тощо). Спільний пошук у творчих групах є початком етапу проектування, дозволяє студентам поглянути на проблему з різних боків, впевнено обирати нестандартні ідеї.

II. Рефлексія – третій заключний блок кожної частини тренінгового заняття, спрямований на обмін почуттями, аналіз очікувань, оцінку отриманих освітніх результатів.

Продуктивною формою підведення підсумків та представлення основних здобутків наукового пошуку, у рамках положень проектно-тренінгового підходу, є проведення студентами у програмі звітної студентської наукової конференції майстер-класів, воркшопів за результатами курсового дослідження. Так, студентами другого курсу фізико-математичного факультету розроблені та проведені майстер-класи для студентів перших і других курсів з тем: «Прийоми евристичного навчання. Шляхи відкриттів», «Педагогічна майстерність вчителя. Формуємо авторитет», «Метод контрольованого ризику. Моральне становлення», «Веб-квест. Навчальні можливості», «Засоби зосередженого навчання. Працюємо з увагою», «Авторитет батьків. Емпатійне слухання».

Якість процесу розвитку дослідницької компетентності молодого науковця визначається відповідною системою критеріїв, до яких відносимо: оцінку процесу, змісту курсової роботи, рівня сформованості дослідницьких умінь, захисту здобутих основних наукових результатів дослідження.

У формуванні дослідницької компетентності важливим є систематичність і самостійність молодих науковців у отриманні проміжних та кінцевих результатів. З цією метою введено оцінку процесу педагогічних пошуків [8, с. 128; 9]. Наявність такого напрямку оцінювання стимулює студентів систематично і відповідально досліджувати. Дана складова оцінки відображає якість основних результатів у часі, послідовно, у відповідності до плану виконання курсового дослідження. Оцінка змісту роботи відображає якість кінцевого результату. Виявлення рівня сформованості дослідницьких умінь, передбачає оцінювання: умінь визначати науковий апарат дослідження; проводити категоріально-понятійний аналіз; збирати та аналізувати фактичний матеріал; описувати стратегії створення списку джерел, написання висновків.

Висновки. Отже, ефективність педагогічного дослідження майбутніх вчителів визначається ступенем сформованості їх дослідницької компетентності. Досвід організації курсових досліджень у сучасних умовах наголошує на важливості розроблення системи тренінг-консультацій, які у відмінності від класичних, передбачають чітке визначення освітніх результатів та ступеневе їх досягнення, активне опрацювання поданого матеріалу, створення власного продукту. Перехід до тренінгової форми консультування обумовлений тим, що така форма інтенсифікує процес навчання забезпечуючи вищі результати за

аудиторну годину. Підґрунтям того є розроблена система навчальної діяльності: міні-лекцій тренера за матеріалом теоретичних блоків, групові навчальні вправи, розробка та презентація власних міні-проектів.

Список використаної літератури

1. Борисов В.В. Формування готовності вчителя до дослідницької педагогічної діяльності в умовах поетапної підготовки студентів педагогічного вузу : дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Борисов Вячеслав Вікторович. – Слов'янськ, 1996. – 181 с.
2. Загвязинский В. И. Исследовательская деятельность педагога: [Учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений]. – 2-е изд., испр. / Загвязинский В. И. – М. : Academia, 2008 – 287с.
3. Чашечникова О.С. До проблеми формування у майбутнього вчителя математики здібностей дослідника / О.С.Чашечникова // Пед. науки : теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. – Суми : Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. – Ч. 1. – С. 342-349.
4. Сбруєва А.А. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 березня 2015 року, м. Суми). – Том. I. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 392 с.
5. Кловак Г. Т. Генеза підготовки майбутнього вчителя до дослідницької педагогічної діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах України (кінець XIX - XX століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.01 „Теорія і історія педагогіки” / Г.Т. Кловак. – К., 2005. – 40 с.
6. Новікова Л. М. Тренінг як засіб активізації навчання у вищій школі : наук.-метод. посіб. / Л. М. Новікова. – Павлоград : ЗДІЕУ, 2008. – 110 с.
7. Яценко Т.С. Активна соціально-психологічна підготовка вчителя до спілкування з учнями: Кн. для вчителя / Т.С. Яценко. – К. : Освіта, 1993. – 208 с.
8. Коваленко Н.В. Критерії оцінювання доповідей студентів про результати науково-дослідної роботи на лекції-конференції / Н.В. Коваленко // Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво : науковий журнал. – Луцьк : ЛНТУ, 2011. – № 5. – С. 126-129.
9. Коваленко Н. В. Формування інформаційного компонента самоосвітньої компетентності особистості / Н.В. Коваленко // Пед. науки : теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. – Суми : Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – Ч. 1. – С. 174-180.

References

1. Borysov, V.V. (1996). *The formation of teacher's readiness to research pedagogical activity in conditions of gradual preparation of students of the pedagogical university*. Sloviansk (in Ukr.)
2. Zahviyazinskii, V. I. (2008). *Research activity of the teacher*. Moscow: Academia (in Russ.)
3. Chashechnykova, O.S. (2002) To the problem of formation of research skills in the future mathematics teacher. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies, 1*, 342-349 (in Ukr.)
4. Sbruiieva, A.A. (2015). *Innovative development of higher education: global and national dimentions of changes*. Proceedings of the II International scientific-practical conference (26-27 March, 2015, Sumy). Sumy: Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko (in Ukr.)
5. Klovak, H.T. (2005). *The genesis of the future teacher's preparation to research and pedagogical activity in higher educational establishments of Ukraine (the end of the XIX - XX century)*. Kyiv (in Ukr.)
6. Novikova, L.M. (2008). *Training as a means of learning enhancing in higher school*. Pavlohrad: ZDIEU (in Ukr.)
7. Iatsenko, T.S. (1993). *Active social-psychological preparation of the teacher to communication with pupils*. Kyiv: Osvita (in Ukr.).
8. Kovalenko N.V. (2011). Assessment criteria of students' reports on the results of research work at the lecture-conference. *Computer integrated technologies: education, science, production, 5*, 126-129 (in Ukr.)
9. Kovalenko, N.V. (2011). Formation of information component of the personality's self-education competence. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies, 1*, 174-180 (in Ukr.)

KOVALENKO Nataliya,

PhD in Pedagogy, Assistant Professor, Assistant Professor of Chair of Pedagogy
A.S. Makarenko Sumy State Pedagogical University
e-mail: NatalyaKovalenko@i.ua

STUDENTS' PEDAGOGICAL RESEARCH: PROJECT-TRAINING APPROACH

Abstract. *ntroduction. Modern information society determines new approaches to research. Open access to information resources, libraries of full text documents, virtual help introduce some peculiarities to the pedagogical searches, providing young researchers with opportunities for fundamental research and creating the risks of inappropriate use of materials, compiling without analysis.*

Therefore, in organization of the course teaching research, formation of the research culture of the future teacher arises the need for: establishment of creative environment for independent individual and group research; systematic organized acquisition of methodological knowledge and formation of

appropriate skills; complete formation of scientific-methodological and information retrieval components of the research competence; development of evaluation criteria that reflect the priorities and therefore direct the activities of students.

The purpose of the article is to investigate the effectiveness of the project-training approach to the organization of students' research.

Results. Research competence of future teachers is viewed as the ability and readiness of students to independent creative solution of professional tasks, production of new pedagogical knowledge on the basis of modern scientific approaches, methodological knowledge and skills, application of research methods. In the structure of future teachers' research competence the following components are outlined: motivational-value, strategically-predictive, methodological, information retrieval, productive-popularization, communication-corporate.

One of the productive forms of the course pedagogical research organization is training-consultation, which is considered as a form of practical training of students, based on the system of theoretical units, training exercises, mini-projects, implemented in the interaction, aimed at creating an environment of scientific research, that ensures acquisition of methodological knowledge, skills and formation of students' readiness to independent development of the pedagogical research product.

The structure training session assumes receiving results in the active dynamic group interaction according to the following logic: I. Information unit. II. Practical unit, which is implemented in the system of structured exercises. III. Reflection.

A productive form of summarizing and presentation of the main achievements of research, in the framework of the project training approach is conducting master classes and workshops by students on the results of their course research in the program of final student conference.

The quality of the process of young scientist's research competence development is assessed according to the system of criteria, which include: assessment of the process, the content of the coursework, the level of research skills formation, protection of obtained major scientific results.

Conclusion. The experience of organizing course researches in modern conditions emphasizes the importance of the project-training approach, because the system of training-consultations intensifies learning process, providing higher results. The basis for this is the developed system of learning activities: mini-lectures on the material of the theoretical blocks, group training exercises, development and presentation of own mini-projects.

Key words: *professional pedagogical training, project training approach, the research competence of the teacher, student teacher research, course work, training-consulting, educational project.*

*Одержано редакцією 21.04.2016
Прийнято до публікації 26.04.2016*